

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 25 Nisan 2025

Sayı : 10958

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27926

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca, yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Dişarbakır Milletvekili

2024 yılında yayınlanan ve 2024-2027 yıllarını kapsayan tarımsal destekleme politikaları, çiftçilerimizin üretim süreçlerini doğrudan etkilemektedir. Bu kapsamda, 26 Temmuz 2024, 24 Ağustos 2024 ve 29 Ağustos 2024 tarihli Resmi Gazete'lerde yayımlanan Cumhurbaşkanî Kararları ile hayvancılık ve bitkisel üretim desteklerine ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir. Ancak, bu düzenlemelerin uygulanma süreci, ödeme takvimi ve çiftçilerin bu desteklerden nasıl yararlanacağına dair bazı belirsizlikler bulunmaktadır. Özellikle fark ödemesi, temel destek ve planlı üretim desteği gibi kritik konularda çiftçilerin aydınlatılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2024 yılı bitkisel üretim destekleri kapsamında ödenecek olan mazot ve gübre desteği, bu yıl son kez ödenecektir. 2025 yılından itibaren uygulanacak olan "temel destek" modeli, mazot ve gübre maliyetlerini karşılamada yeterli olacak mıdır? Temel desteğin hesaplanmasında hangi kriterler dikkate alınmıştır?
2. 2025-2027 dönemini kapsayan yeni destekleme modelinde, fark ödemesi desteğinin ödenip ödenmeyeceği piyasa koşullarına göre belirlenecektir. Bu durum, çiftçilerin uzun vadeli planlama yapmalarını zorlaştırmakta ve belirsizlik yaratmaktadır. Fark ödemesi desteğinin ödenmesine ilişkin karar sürecinde hangi kriterler dikkate alınacak ve bu süreç nasıl şeffaf hale getirilecektir?
3. 2025 yılı üretim dönemi için belirlenen temel destek katsayı değeri dekar başına 244 TL olarak açıklanmıştır. Bu katsayı, ürün kategorilerine göre farklılık göstermektedir. Ancak, bu katsayıların belirlenmesinde hangi ekonomik ve tarımsal veriler dikkate alınmıştır?
4. Özellikle girdi maliyetlerindeki artışlar göz önüne alındığında, dekar başına 244 TL olarak açıklanan temel destek katsayı değeri çiftçilerin ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olacak mıdır; yeterli olacağı hangi bilimsel verilerle değerlendirilmiştir?
5. Planlı üretim desteği kapsamında, 13 ürün ve yem bitkileri belirli havzalarda üretildiği takdirde desteklenecektir. Bu havzaların belirlenmesinde hangi kriterler dikkate alınmıştır? Bu havzalarda üretim yapmayan çiftçilerin desteklerden mahrum kalması ile bölgesel eşitsizliklerin oluşması nasıl önlenecektir?
6. Yeraltı suyu kısıtı olan 11 ilin 52 ilçesinde sulu tarım yapan çiftçilere ilave destek ödeneceği belirtilmiştir. Bu destekler hangi kriterlere göre belirlenmiştir ve bu bölgelerdeki çiftçilerin su kısıtı sorunlarına yönelik kalıcı çözümlerin ana başlıkları nelerdir ?
7. Yeni destekleme modelinde, sertifikalı tohum, fide ve fidan kullanımı gibi üretimi geliştirme destekleri devam edecektir. Bu desteklerin çiftçilere ulaştırılmasında yaşanan sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik alınan önlemler nelerdir?

8. 2025 yılından itibaren uygulanacak olan yeni destekleme modeli, çiftçilerin gelirlerini artırmada ve tarımsal üretimi teşvik etmede ne ölçüde etkili olacaktır? Bu modelin başarısını ölçmek için hangi performans göstergeleri kullanılacaktır?
9. Çiftçilerin yeni destekleme modeline uyum sağlamaları için yeterli bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapılmış mıdır? Bu kapsamda, çiftçilere yönelik danışmanlık ve yayım hizmetlerinin etkinliği ne şekilde artırılacaktır?
10. 2024 yılında ödenecek olan fark ödemesi desteğinin toplam bütçe içindeki payı %31 olarak belirtilmiştir. Ancak, 2025 yılı için fark ödemesi desteğinin ödenip ödenmeyeceği belirsizdir. Bu belirsizlik, çiftçilerin üretim planlamalarını nasıl etkileyecek ve bu durumun önüne geçmek için hangi önlemler alınacaktır?
11. Yeni destekleme modeli kapsamında, nadasa bırakılan alanlar için dekar başına 73,2 TL temel destek ödeneceği belirtilmiştir. Bu desteğin, nadas alanlarının azaltılması ve toprak verimliliğinin artırılmasına yönelik etkisinin hangi oranlarda gerçekleşeceği beklenmektedir ?